

Workshop / Radionica

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. January 2011, Rijeka

*SUVREMENI PRISTUPI U PRIPREMI
PONUDE ZA IZRADU ALATA*

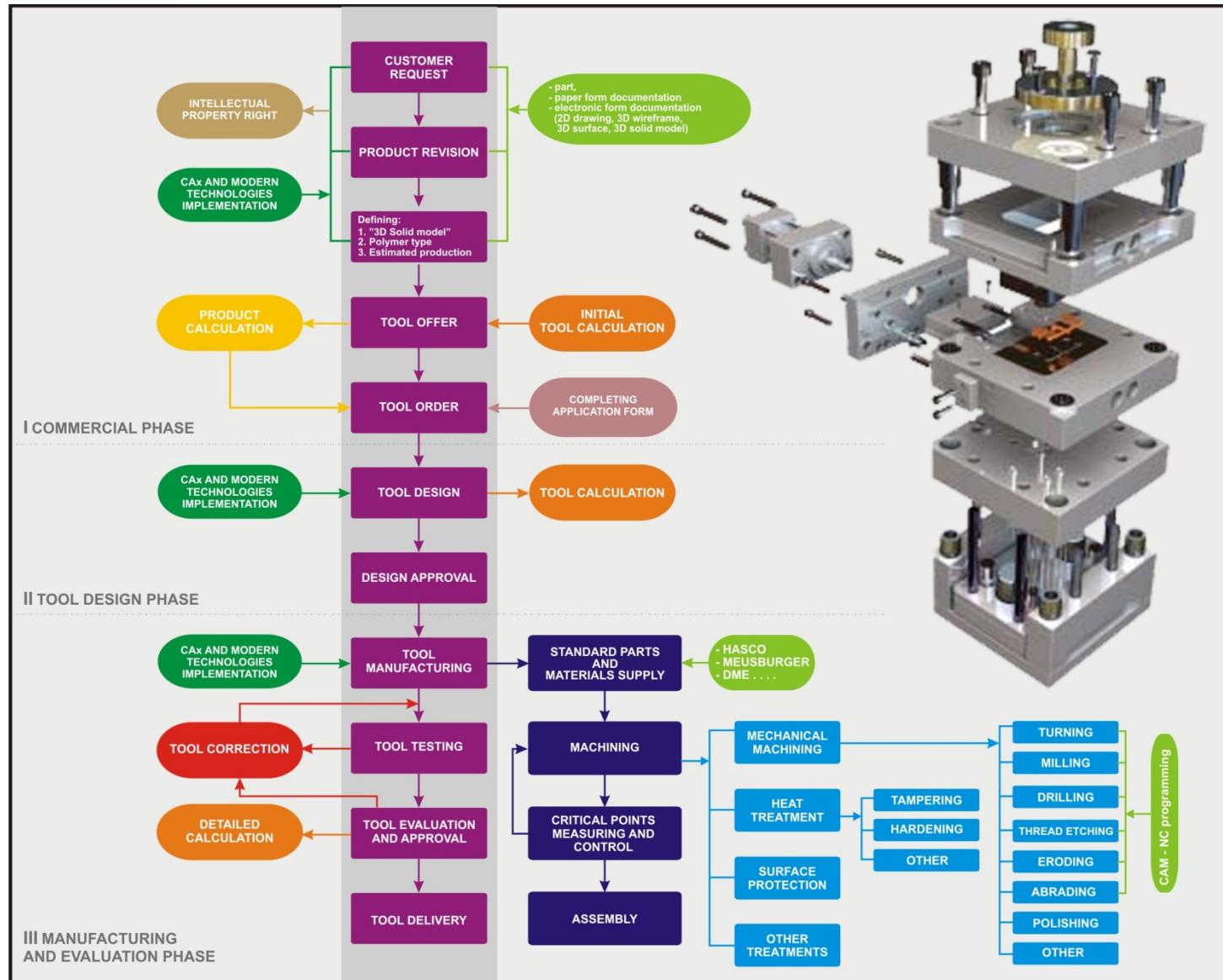
Prof. d-r JASMINA ČALOSKA

CIRKO, R. Makedonija

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Metode kalkulacije i kreiranje ponude:

- *Intuitivni metod,*
- *Metod analogue procene,*
- *Metod parametarske procene, i*
- *Metod analitičke procene*

Pristupi u određivanju cene alata:

- *Sistemi bazirani na bazama podataka, i*

- *Eksperksi sistemi*

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

УМ приступа

Документ Обработка Сврха промене на трошак Писци Програм Документ

И Н Г М Р Ј С К А Ј У Ј

Обработка на подлогите и додаткови изрази

За производ Mold calc

Рбр	Име на делот	Материјал	Обработкот	Количински број	Магацински број	Производител	Парче	Нето (КГ)	Брут (КГ)	Ед. Цена за обработка (EUR)	Вкупно за обработка (EUR)	Вкупно време (час)	Вкупно (EUR)
53	BLADE_6	WS	Z401-B-290	D3.000 x L184.773 HASCO			1			121.11	99.00	0.00	25.41
52	BLADE_5	WS	Z401-B-290	D3.000 x L175.811 HASCO			1			0.00	0.00		0.00
51	BLADE_4	WS	Z401-B-290	D3.000 x L179.134 HASCOZ			1			0.00	0.00		0.00
50	BLADE_3	WS	Z401-B-290	D3.000 x L190.812 HASCO			0			0.00	0.00		0.00
49	BLADE_2	WS	Z401-B-290	D3.000 x L181.167 HASCO			0			0.00	0.00		0.00
48	BLADE_1	WS	Z401-B-290	D3.000 x L176.238 HASCO			0			0.00	0.00		0.00
47	BLADE	WS	Z401-B-290	D3.000 x L179.614 HASCO			0			0.00	0.00		0.00
46	Del_SideCage0	матерјал	Гравира	33.637 x 44.422 x 4			0			0.00	0.00		0.00

МЕХАНИЧКА ОБРАБОТКА

обработка	Време	Ед. Цена	Вкупно
Гравира	2.48	10.00	24.00
Страгни	2.18	8.00	16.00
Брусице	4.98	10.00	49.00

ВКУПНО МЕХАНИЧКА

10.00 Час
275.00 EUR

Схема обработки:

ТЕРМИЧКА ОБРАБОТКА

обработка	Време	Температура	Ед. Цена	Вкупно
Кафлење	0.20	3.00	6.00	18.00
Подогрев	0.00	0.00	0.00	0.00

ВКУПНО ТЕРМИЧКА

10.00 Час
0.00 EUR

ДРУГИ ОБРАБОТКИ

обработка	Време	Ед. Цена	Вкупно
	0.50	2.00	1.00

ВКУПНО ДРУГИ

25.00 Час
0.00 EUR

МОНТАЖА

Време (час)	Цена (EUR/час)	Вкупно EUR
40.00	10.00	400.0000

Вкупно

K1	K2	K3	K4	K5	P	D	ЦЕНА ЗА ПОНУДА
1.15	1.05	1.05	1.10	1.00	1.20	1.18	840.11

ПРОДОША ЗА КОДЕРДИЦА, НАПРВИ, ШАРТ, КОНСТРУКТИВНИ ИЗМЕНА И СЛ. (0)

NOM

SI.2 MoldCalc AZ V1.0

This project has been funded with support from the European Commission

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

Report Designer - printmetka.xls - Page 1 - SW пресметка

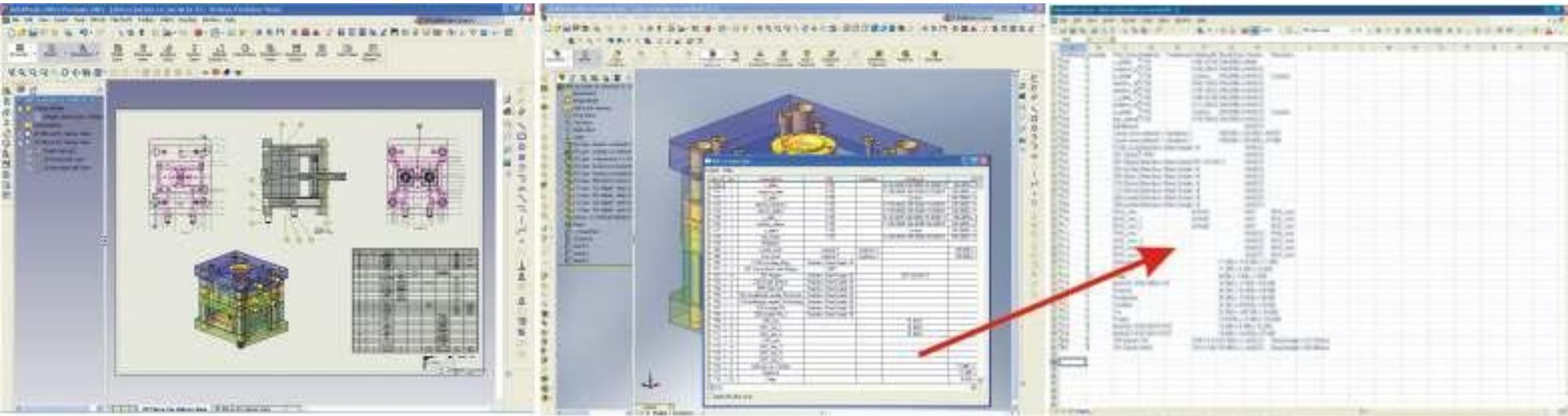
Документ: обработка - Штапки пресметка на трошке - Домена: Програм: докторски

Наименование	Вкупно време на израђених	Вкупна цена за чланак
1 Стандардне подужине		131.11
2 Нагревачи		23.43
3 Иницијативе обрадитеља		
Нагревач	9.00	46.08
Гвоздићи	19.80	774.00
Сертификати	22.18	116.88
Вкупно:	40.98	936.88
4 Технологије обрадитеља		
Калорије	10.23	530.00
Поддржаваче	0.00	0.00
Вкупно:	10.23	530.00
5 Други обрадитељи		
Бригадира	0.50	1.00
Конструисачи	25.00	1.250.00
Вкупно:	25.50	1.251.00
6 Монтажа		
Ср = Вкупно	40.00	400.00
Ср = Вкупно	190.23	3.417.88

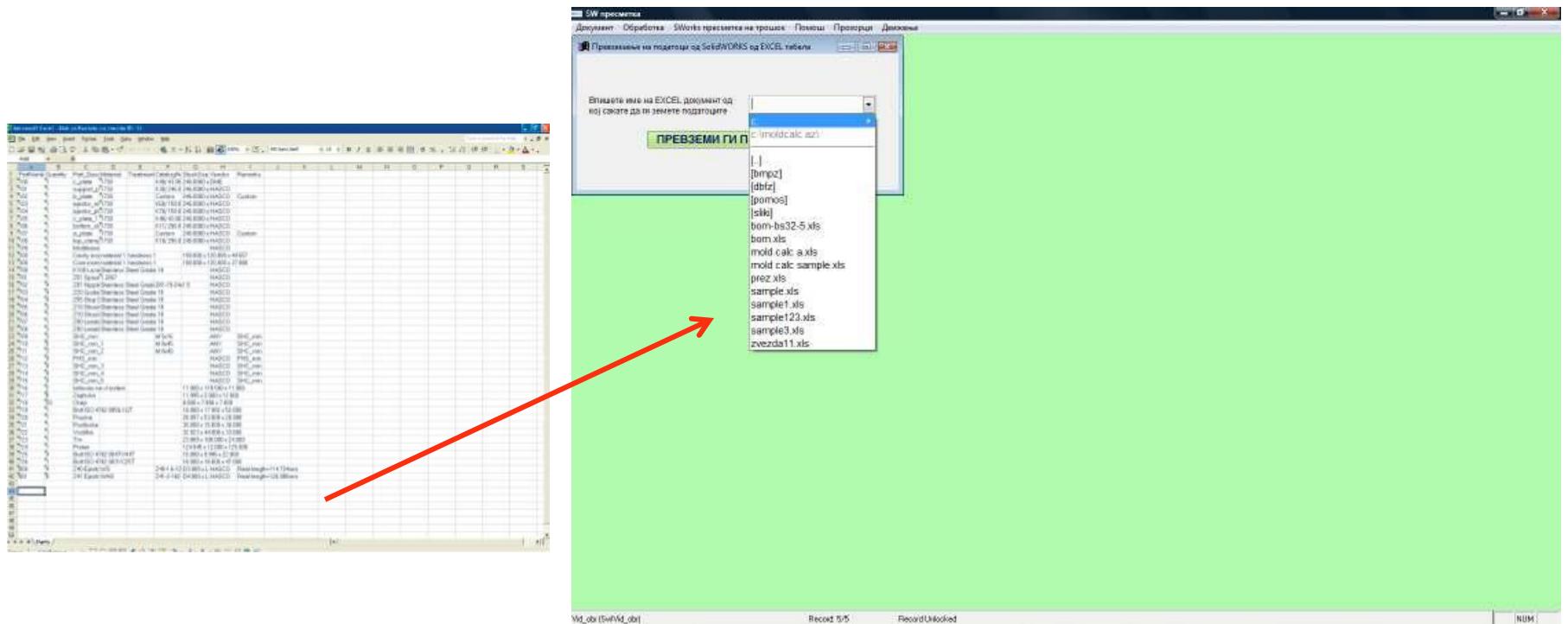

ПРЕОПЕТКА НА ЦЕНСТА НА АЛЯЗОТ	
C = Ср*К1*К2*К3*К4*К5	Број
Ср = Стандардни нагревачи/иницијативе обрадитеља/измене обрадитеља/неквалитетни (EUR)	Cр=
К1 = ТРОШОЦ ПО РАДНОЈ ЧАСНОСТИ НА КВАДРАЦЕНТИ (%)	К1=
К2 = ТРОШОЦ ЗА КОНТЕРГЕЦИЈА, НАПРАВА ЧЕРГАТ, КОНСТРУИРУВАЊЕ И СЛ. (%)	К2=
К3 = РАЗЛИКА ПОМЕГУ КАПОУТАЦИЈАТА НУЖНА ВОДИЧА НА МАТЕРИЈАЛОТ (%)	К3=
К4 = ТРОШОЦ ЗА КОНСТРУИРАЊА И ТЕХНОЛОГИЈА (САДСАМ (%)	К4=
К5 = ОСТАНОКО	К5=
Б = ПРЕОПЕТКА ГРФИТИ (%)	Б=
Д = ДАНОК (%)	Д=
С=	Број
С=	6.157.16 Број

SI.3 Generiranje izveštaja pomoću MoldCalc AZ

SI.4 Eksportiranje sastavnice u Excel formatu

SI.5 Importiranje Excel fajla u MoldCalc AZ V1.0.

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

SW пресметка

Документ Обработка SWorks пресметка на трошок Помош Прозорци Движења

Обработка на податоците и добијање на цена

2 top_clamp	1730	K10/ 346.0000 296.000 296.0000 x 346.000 HASCO	1	20.00	20.00
1 a_plate	1730	K20/ 296.0000 296.000 296.0000 x 296.000 HASCO	1	0.00	0.00

МЕХАНИЧКА ОБРАБОТКА

обработка	Време	Ед.Цена	Вкупно
Дупчење	5.00	4.00	20.00
глодашње	3.00	0.00	0.00

ВКУПНО МЕХАНИЧКА 0.00 173.00 2 820.88 0.00 20.00

Куповен материјал вкупно 173.00

8.00 Час 20.00 EUR

ТЕРИЧКА ОБРАБОТКА

обработка	Време	Тежина	Ед.Цена	Вкупно
				0.00

ВКУПНО ТЕРИЧКА 0.00 Час 0.00 EUR

ДРУГИ ОБРАБОТКИ

обработка	Време	Ед.Цена	Вкупно
			0.00

ВКУПНО ДРУГИ 0.00 Час 0.00 EUR

МОНТАЖА

Време (час)	Цена (EUR/час)	Вкупно EUR
		0.0000

Вкупно К1 К2 К3 К4 К5 Р D ЦЕНА ЗА ПОНУДА

20.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	20.00
-------	------	------	------	------	------	------	-------

Обработка на податоците и добијање на цена NUM

SI.6 Dodavanje obrada

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

The screenshot displays two windows from a software application:

- Список обработки (List of processing):** This window lists various processing types with their descriptions and codes. One entry is highlighted: 'Бордране' (Boring) with code '03'. Other entries include 'Други обработка' (Other processing), 'Механическа обработка 1' (Mechanical processing 1), and 'Термичка обработка' (Thermal processing).
- Видови обработке (Types of processing):** This window lists processing types by code. It includes '03 Бордране', '14 Ограђ.' (Drilling), '20 Термичка обработка' (Thermal processing), '25 Механическа обработка 1' (Mechanical processing 1), and '03 Еодрилаж' (End drilling).

SI.7 Vidovi i grupe različitih obrada

This project has been funded with support from the European Commission

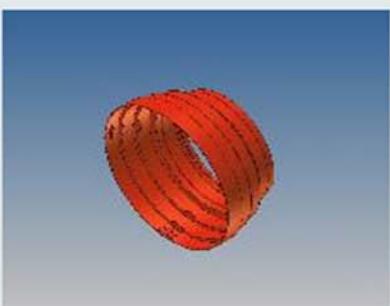
List of Products

List of products and machine parts which are made in plastic or sheet metal and appropriate tools for making them.

machine parts made in plastic

machine parts made from sheet metal

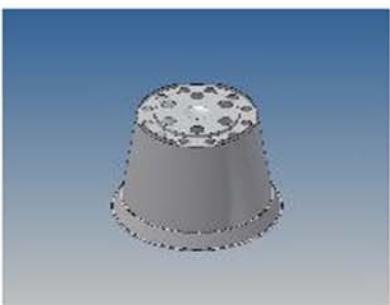
[Search](#) [Advanced search](#)

Name: Додаток за инка

Type: Капак

Material: plastic PP

Usage:

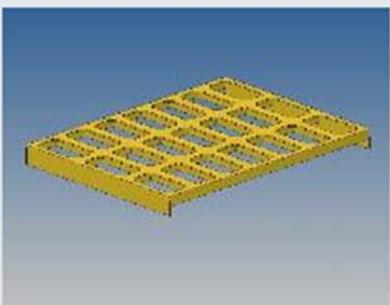
[Details](#)[Make request](#)

Name: Саксија

Type: Саксија

Material: plastic PP

Usage:

[Details](#)[Make request](#)

Name: Рамка

Type: Ramka

Material: plastic PP

Usage:

[Details](#)[Make request](#)

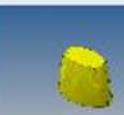
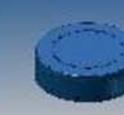
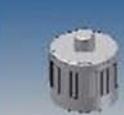
Name: Држач за кабел

Type: Drzac

Material: Plastika PVC53

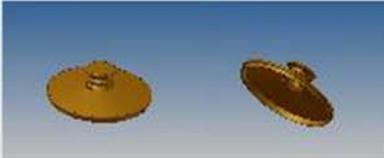
капаче

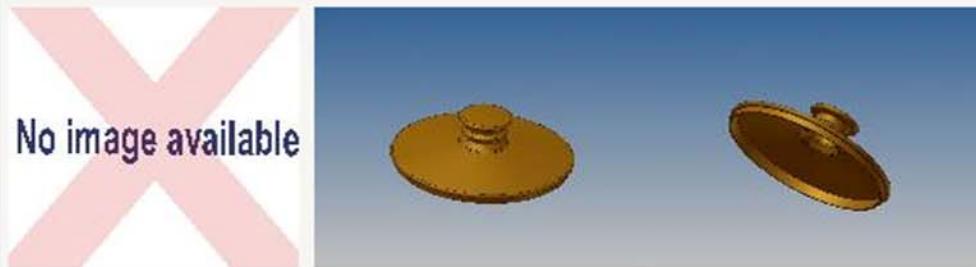
 Advanced search

 	Name: Елипсесто капаче Type: Елипсесто капаче Material: plastic PP Usage: Details Make request
 	Name: Капаче со навој Type: караке Material: plastic PP Usage: Details Make request
 	Name: Капаче со навој Type: Капак Material: plastic PP Usage: Details Make request
 	Name: Капаче со навој Type: Капак Material: plastic PA + 30% GF Usage: Details Make request
	Name: Капаче за термостат Type: Капак

Advanced search

Usage	<input type="text" value="Домаќинство"/>	☒
Material	<input type="text" value="plastic PC"/>	☐
Product Type	<input type="text" value="Капак"/>	☐

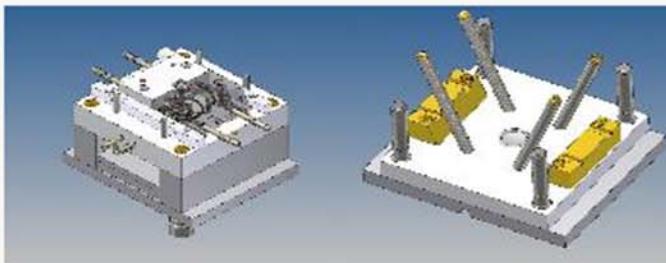
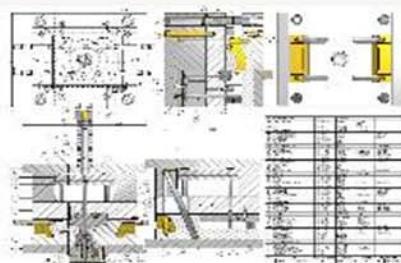
	Name: Капак за Сад Type: Капак за сад Material: plastic PP Usage: Домаќинство Details Make request
	Name: Заден дел од правосмукалка Type: Дел од правосмукалка Material: plastic ABS Usage: Домаќинство Details Make request

[:: Home ::](#) [:: About Us ::](#) [:: Services ::](#) [:: Jobs ::](#) [:: Contact Information ::](#)**Product Details**

No image available

Product Name	Капак за Сад
Product Type	Капак за сад
Usage	Домаќинство
Min. Length	365
Max. Length	365
Min. Width	12
Max. Width	12
Min. Height	173
Max. Height	173
Volume	1
Material	plastic
Material Mark	PP
Tool	M362
Tool Type	Injection Moulding
Note	Капак за кутија за текер или кафе

[Make request](#)

Tool Details**Images**

Tool Name M362

Tool Type Injection Moulding

Note Tool for makin cap

Tool Price 3780

Delivery Time 45

Preparation Time 30

Tool Machine Name Arburg

Constructor Name Milan Strezoski

Constructor Contact e-mail: milanst2@gmail.com tel: (+389)70307357

Company Name Studio Lonoski

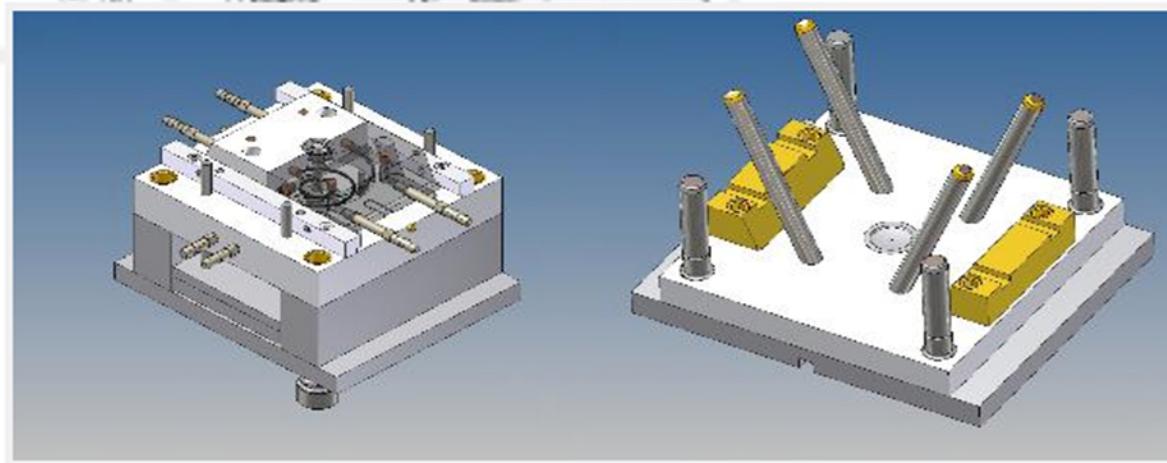
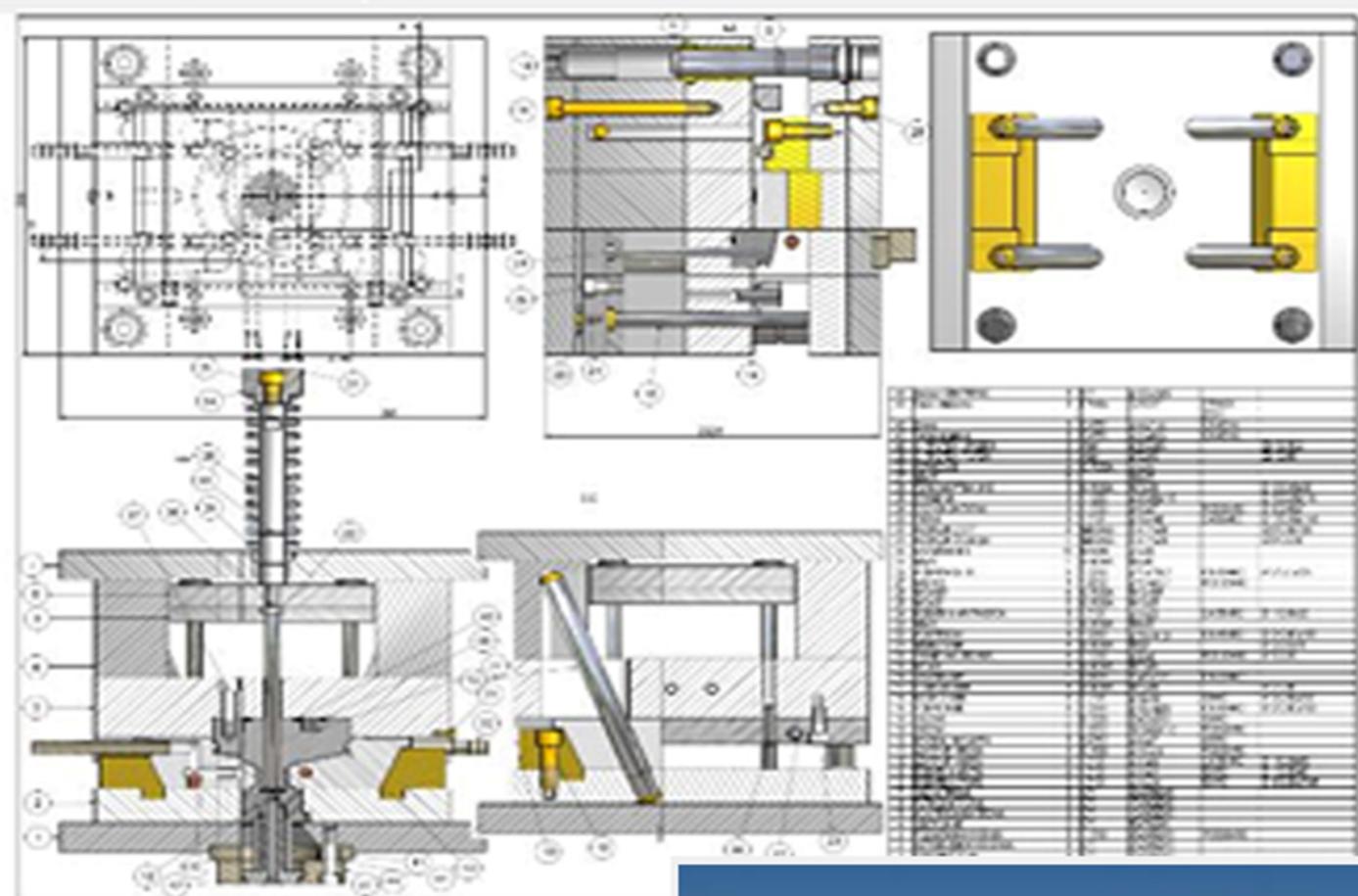
Address P.Fax 8/2, Skopje

Email lonoski2@mt.met.mk

Phone +389 2 2656400

WebPage

[Make request](#)

Request for Quotation

E-Library ▾

Product List Library ▾

Make request ▾

Preparation Of Quotation ▾

Tool Design And Production
Mapping ▾

Tool Standard Parts Library ▾

FAQs ▾

FromCompany
Name

Address

Telephone No.

E-mail address

Contact Person

To

Company Name

Address

Telephone No.

E-mail address

Contact Person

Product specification

Product Name:

Description:

Material Type:

Standard Parts and
Accessories:

Mold Base Make:

Mold Base Material:

Core and Cavity Steel:

Core and Cavity Steel
Hardness:

Runner Type:

Machine:

Dimensions (Parameters)

Part Length (mm):

Part Width (mm):

Part Height (mm):

Part Thickness (mm):

Component Weight:

Number of Cavities (gms):

DesignHave Prototype? Yes No

2D Model:

Browse...

3D Model:

Browse...

Own Request
form:

Browse...

Other
Specifications

Browse...

 Terms Of Use

Reset

Submit

Request for Quotation

E-Library ▾

Product List Library ▾

Make request ▾

Preparation Of Quotation ▾

Tool Design And Production

Mapping ▾

Tool Standard Parts Library ▾

FAQs ▾

From

Company Name

Polytron

Address

West Sunshine 25

Telephone No.

+63254501252

E-mail address

polytron@yahoo.co

Contact Person

John Brown

To

Company Name

Studio Lonoski

Address

P.Fax 8/2, Skopje

Telephone No.

+389 2 2656400

E-mail address

lonoski2@mt.met.r

Contact Person

Product specification

Product Name: Капаче за сад

Description:

Material Type: PP

Standard Parts and
Accessories:

Mold Base Make: HASCO

Mold Base Material:

Core and Cavity Steel: C4770

Core and Cavity Steel
Hardness: HRC55

Runner Type:

Machine:

Dimensions (Parameters)

Part Length (mm): 32

Part Width (mm): 25

Part Height (mm): 10

Part Thickness (mm): 3

Component Weight:

Number of Cavities (gms):

DesignHave Prototype? Yes No2D Model: 3D Model: Own Request
form: Other
Specifications   Terms Of Use

Request for Quotation[E-Library](#)[Product List Library](#)[Make request](#)[Preparation Of Quotation](#)[Tool Design And Production
Mapping](#)[Tool Standard Parts Library](#)[FAQs](#)**From**

Company Name Polytron
Address West Sunshine 25
Telephone No. +63254501252
E-mail address polytron@yahoo.com
Contact Person John Brown

To

Company Name Studio Lonoski
Address P.Fax 8/2, Skopje
Telephone No. +389 2 2656400
E-mail address lonoski2@mt.met.mk
Contact Person

Product Name: Капаче за сад

Description:

Material Type:

Standard Parts and Accesories:

Mold Base Make: HASCO

Mold Base Material:

Core and Cavity Steel: C4770

Core and Cavity Steel Hardness: HRC55

Runner Type:

Machine:

Part Length (mm): 35

Part Width (mm): 25

Part Height (mm): 10

Part Thickness (mm): 3

Component Weight(gms):

Number of Cavities:

Have Prototype: YES

Other Specifications:

[Back](#)[Send](#)

Quotation

E-Library >

Product List Library >

Make request >

Preparation Of Quotation >

Tool Design And Production Mapping >

Tool Standard Parts Library >

FAQs >

FROM: Company Name Address Telephone No. E-Mail Address Contact Person Product Name: **TO:**Company Name Address Telephone No. E-Mail Address Contact Person

- [E-Library](#)
- [Product List Library](#)
- [Make request](#)
- Preparation Of Quotation**
- [Tool Design And Production Mapping](#)
- [Tool Standard Parts Library](#)
- [FAQs](#)

Quotation

Material Costs

[Hide Details](#)

[Change](#)

Cost for materials
and goods which
the parts are made
of

M11

M12

M13

M14

M15

Cost for standard
parts

M2

Working Costs

[Show Details](#)

Amortization Costs

[Show Details](#)

Expected Gain

Mold Test

Mold Transport

General Costs

[Show Details](#)

Calculate Cost **5070**

Time need for CAD construction of the tool

Time to produce the tool

Time to transport the tool

Calculate Time **42**

[Show Quotation](#)

Quotation

E-Library >

Product List Library >

Make request >

Preparation Of Quotation >

Tool Design And Production Mapping >

Tool Standard Parts Library >

FAQs >

FROM:

Company Name Studio Lonoski
Address P.Fax 8/2 , Skopje
Telephone No. +389 2 2656400
E-Mail Address lonoski2@mt.net.mk
Contact Person

Product Name: Капаче за сад

Cost For the Product: 5070

Time for making the Product: 42

TO:

Company Name Politron
Address West Sunshine 23
Telephone No. + 4123654123
E-Mail Address politron@yahoo.com
Contact Person John Brown

[Make New Calculations](#)[Make New Quotation](#)[Send Quotation](#)

EKSPERTSKI SISTEMI

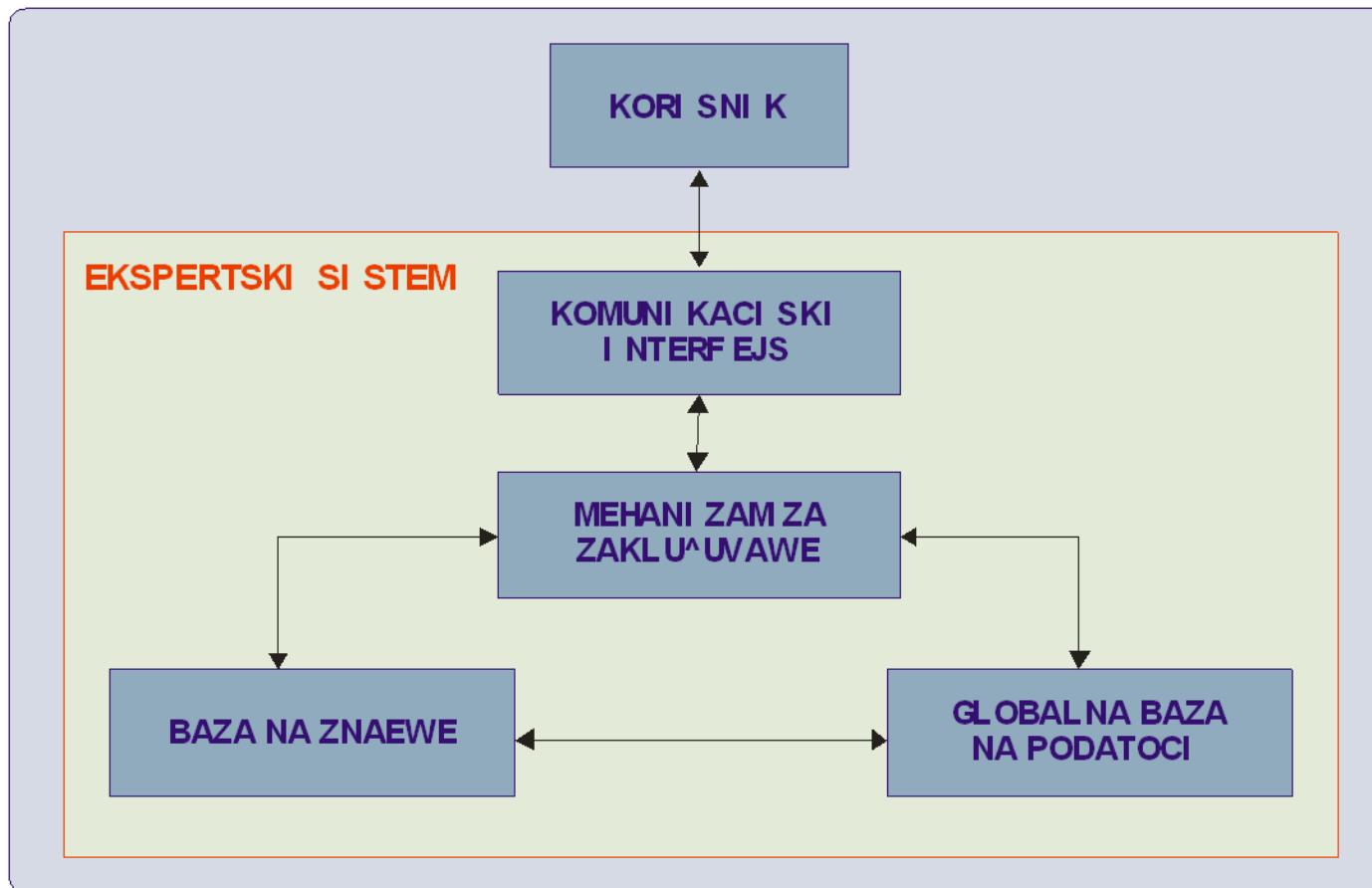
- INTELIGENTNI KOMPJUTERSKI PROGRAM KOJI KORISTI ZNANJE I POSTUPKE ZAKLJUČIVANJA U PROCESU REŠAVANJA PROBLEMA

UČESNICI:

- **EKSPERT** - stručnjak u nekoj oblasti koji efikasno koristi stečeno znanje, razume probleme i zadatke i ima veliko iskustvo i veštine. Ima izrazitu sposobnost da u konkretnom problemu prepozna tipski zadatak.
- **INŽENJER ZNANJA** – osoba, stručnjak za kompjuterske nake i veštačku inteligenciju
- **KORISNIK** – osoba koja koristi sistem
- **OPERATOR** – osoba koja unosi podatke u sistemu

Ekspercki sistem treba realizirati tri glavna zadatka:

- 1. Prezentiranje i memoriranje ogromnih količina znanja iz konkretne oblasti u kompjuteru**
- 2. Aktiviranje korišćenje znanja iz oblasti sa ciljem rešavanje problema**
- 3. Da odgovori na pitanja korisnika**

Sl. 8 Komponente ekspertskog sistema

"Innovation in engineering design" "Inovacije u inženjerskom projektiranju"

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

KONVENCIONALNI PROGRAMI	EKSPERTSKI SISTEMI
Algoritamski koristi podatke, proces se ponavlja	Koristi znanje heuristički, koristi proces zaključivanja
Efikasno manipuliše velikim bazama podataka	Efikasno manipuliše velikim bazama znanja
Znanje i metode znanja korisnika su pomešane	Model za rešavanje problema je baza znanja, kojom upravlja mehanizam zaključivanja
Znanje je organizovano na dva nivoa: baza i program	Znanje je organizovano na bar tri nivoa: podatci, baza znanja i mehanizam zaključivanja
U situaciji novog znanja potrebno je reprogramiranje	Novo znanje se dodaje bez reprogramiranja, proširenjem baze znanja

Tabela 1. Komparacija konvencionalnih programa i ekspertskih sistema

Фази во изработка на алат	Класичен приод со изработка на сите елементи		Современ приод со користење на HASCO елементи	
	Време (час)	Трошок (Eur)	Време (час)	Трошок (Eur)
Конструкција на делот - отпресокот	10	20	1	2
Конструкција на алатот	60	120	8	16
Дефинирање на елементите - "Вадење позиции"	60	120	16	32
Изработка на Конструктивна составница	6	12	1	2
Подготовка за производство - Правење NC програми	32	64	5	10
Калкулација на времимња и трошоци	4	8	1	2
Производство на елементите	200	2000	40	400
HASCO елементи	0	0	0	1840
Монтажа на алатот	40	80	20	40
Корекции на алатот	40	80	10	20
Вкупно	452	2504	102	2364

Изработка на понуда за алатот	Време (ден)	Точност (%)	Време (ден)	Точност (%)
Одредување цена	5	75	1	95%
Рок на испорака				

Expected cost decreases 20%

Quality increase 100%

Summary

Delivery time decrease 50%

“Innovation in engineering design”

“Inovacije u inženjerskom projektiranju”

27-28. siječanj 2011, Sveučilište u Rijeci – Tehnički fakultet

HVALA NA PAŽNJI!